เทคนิคการเพาะกล้าพืชผัก

ในการปลูกผัก เคล็ดลับสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องรู้จักการเพาะกล้าเมล็ดผักที่ถูกต้อง โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ต้องรู้จักเลือกเมล็ดพันธุ์ผักที่มีคุณภาพที่ดี โดยเน้นที่เปอร์เซ็นต์ความงอก และตรงตามพันธุ์ รวมทั้งดู วัน เดือน ปี ที่ผลิตและบรรจุหีบห่อว่ายังไม่หมดอายุใช้ทำพันธุ์

2. ในการเลือกเมล็ดผักเพาะขยายพันธุ์ ควรทราบคุณลักษณะบางอย่างของเมล็ดว่ามีเปลือกหุ้มเมล็ดแข็งหรืออ่อนนุ่มเพียงใดถ้าเมล็ดพันธุ์มีเปลือกแข็งมาก เช่น เมล็ดมะเขือ กระถิน หรือพริกจำเป็นต้องนำมาแช่ในน้ำอุ่น (ใช้น้ำร้อนผสมน้ำเย็น อัตราส่วน 1 : 1) แช่นาน 30 นาที และปล่อยจนน้ำเย็น แช่ทิ้งไว้นาน 10-12 ชั่วโมงจึงนำลงเพาะในถานเพาะกล้า

- ถ้าเป็นเมล็ดที่เปลือกหุ้มหนา และมีเมล็ดย่อยภายในผลหลายเมล็ด เช่น ผักชี ควรนำเมล็ดมาแช่น้ำสะอาด นาน 6-8 ชั่วโมง และนำเมล็ดมานวดให้เปลือกหุ้มเมล็ดแตก ภายในจะมีเมล็ดย่อยอยู่ 4-6 เมล็ด จึงนำเมล็ดนั้นมาเพาะ

- ถ้าเป็นเมล็ดผักบุ้งจีน ควรนำเมล็ดมาแช่ในน้ำสะอาด นาน 6-8 ชั่วโมง และนำเมล็ดมาห่อไว้ให้ชื้น นาน 5-6 ชั่วโมง ให้เมล็ดปริแตกแล้วจึงนำลงหว่านในแปลง เมล็ดจะงอกได้ไวขึ้น

3. การเตรียมวัสดุเพาะกล้าเมล็ดพันธุ์ผักควรเลือกวัสดุเพาะที่มีคุณภาพดี เช่น มีเดียสำเร็จรูป ที่นำเข้าจากต่างประเทศ หรือผสมวัสดุเพาะกล้าเองโดยเน้นต้องมีความร่วนซุยสูง ประกอบด้วยดินร่วน : ปุ๋ยคอกละเอียด และเก่า : ขี้เถาแกลบ อัตราส่วน... แต่วัสดุดังกล่าวควรจะมีความสะอาดด้วย เพราะช่วงต้นกล้างอกใหม่จะมีความอ่อนแอ ต้องดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ

4. เมื่อผสมวัสดุเพาะกล้าแล้ว นำกรอกลงในถาดเพาะแบบถาดหลุม หรือจะใส่ตะกร้าพลาสติก หรือกะละมังเจาะรูระบายน้ำ หรือกระถางพลาสติก หรือกระถางดินเผา ใส่วัสดุเพาะกล้าลงในภาชนะประมาณ 2 ใน 3 ของความสูงของภาชนะบรรจุ ไม่ควรใส่ให้สูงล้นเต็มภาชนะ เพราะเวลารดน้ำจะทำให้เมล็ดพันธุ์ผักไหลหลุดติดไปกับน้ำที่ใช้รด

5. เกลี่ยผิวหน้าวัสดุเพาะให้เรียบร้อยแล้ว และทำเป็นหลุมเล็กๆ โดยใช้ไม้จิ้มฟันขนาดเล็ก จิ้มลงเป็นรูความลึกไม่เกิน 0.5-1 เซนติเมตร หรือใช้ไม้ขีดเป็นร่องยาวตามแนวภาชนะ ระยะห่างระหว่างแนว ประมาณ 3 เซนติเมตร ลึกประมาณ 1 เซนติเมตร

6. โรยเมล็ดพันธุ์ลงไป ถ้าเป็นหลุมปลูก ควรหยอดเมล็ด 2-3 เมล็ดต่อหลุม ถ้าโรยเป็นแถว ควรโรยบางๆ และกลบวัสดุปลูกทับเมล็ดพันธุ์ผักที่โรยไว้

7. ควรหว่านปูนขาวทับบางๆ ทับผิวด้านบนของวัสดุปลูก เพื่อป้องกันมดหรือแมลงในดินมาคาบเมล็ดพันธุ์ผักออกไปจากถาดเพาะกล้าหรือกระบะ หรือกระถางเพาะกล้า

8. ควรวางภาชนะเพาะกล้าในที่ร่มรำไร และรดน้ำทุกวันๆละ 2 ครั้งในช่วงเช้าและเย็น

9. เมล็ดพันธุ์ผักส่วนใหญ่ ประมาณ 7-10 วัน จะเริ่มทยอยงอกโผล่พ้นดินขึ้นมา

10. เมื่อเมล็ดเริ่มมีใบจริง ควรวางภาชนะเพาะกล้าให้ได้รับแสงสว่างในช่วงครึ่งวันเช้า หรือใช้วัสดุพรางแสง กั้นบนภาชนะที่ใช้เพาะกล้าพืชผัก เพื่อให้กล้าพืชผักเริ่มปรับตัวแข็งแรงขึ้น และไม่กระทบกระเทือนต่อสภาพการย้ายปลูกต่อไป

11. เมื่อกล้าผัก เช่น ตระกูลแดง อายุ 7-10 วัน ควรรีบทยอยปลูกลงแปลงจริง แต่ถ้าเป็นพวกกล้าผักคะน้า หรือกวางตุ้ง ควรทยอยปลูกเมื่อกล้ามีอายุ 10-15 วัน ยกเว้นพืชผักประเภทที่ลงหัว เช่น ผักกาดหัว แครอท ไม่ควรย้ายปลูก เพราะโอกาสที่กระทบกระเทือนต่อระบบราก และทำให้รากไม่ยอมสร้างเป็นรากสะสมอาหาร มีโอกาสเป็นไปได้สูงมาก

12. กล้าผักย้ายปลูกลงในแปลง ช่วงสัปดาห์แรก ควรทำหมวกกระดาษพรางลดความเข้มของแสงแดดครอบลำต้นกล้าผักไว้ หรืออาจขึงตาข่ายพรางแสงช่วย ประมาณ 1-2 สัปดาห์แรก เมื่อกล้าแข็งแรงดีแล้วควรถอดออก เพื่อต้นกล้าจะสามารถเจริญเติบโต และสังเคราะห์แสงตามปกติต่อไป

13. ถ้าท่านผู้สนใจ และปฏิบัติตามข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว ก็มั่นใจว่าจะประสบความสำเร็จสูงมากในการผลิตผักที่มีคุณภาพดีต่อไป เพราะต้นกล้าที่แข็งแรงและมีคุณภาพดี ย่อมช่วยให้ผลผลิตผักที่โตสมบูรณ์และเต็มวัยมีคุณภาพดีด้วย